A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2009. szeptember 10.*

A C-366/08. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az Oberlandesgericht München (Németország) a Bírósághoz 2008. augusztus 11-én érkezett, 2008. július 31-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV**

és

az **Adolf Darbo AG**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: K. Lenaerts tanácselnök, T. von Danwitz, Juhász E., G. Arestis (előadó) és J. Malenovský bírák,

* Az eljárás nyelve: német.

főtanácsnok: Y. Bot,
hivatalvezető: N. Nanchev tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2009. május 20-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV képviseletében R. Burkhardt Rechtsanwalt,

– az Adolf Darbo AG képviseletében D. Gorny Rechtsanwalt,

– a német kormány képviseletében M. Lumma és J. Möller, meghatalmazotti minőségben,

– a francia kormány képviseletében A. Adam és R. Loosli-Surrans, meghatalmazotti minőségben,

– az osztrák kormány képviseletében C. Pesendorfer, meghatalmazotti minőségben,

– a lengyel kormány képviseletében M. Dowgielewicz, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Közösségek Bizottsága képviseletében F. Erlbacher és L. Pignataro-Nolin, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az 1998. október 15-i 98/72/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 295, 18. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 21. kötet, 126. o.; a továbbiakban: a 95/2 irányelv) módosított, a színezékeken és édesítőszereken kívüli egyéb élelmiszer-adalékanyagokról szóló, 1995. február 20-i 95/2/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 61, 1. o., magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 15. kötet, 50. o.) III. mellékletének A. részére, valamint az emberi fogyasztásra szánt gyümölcsdzsemekről, zselékről, marmeládokról és a cukrozott gesztenyekrémről szóló, 2001. december 20-i 2001/113/EK tanácsi irányelv (HL 2002. L 10, 67. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 27. kötet, 190. o.) I. melléklete II. része második bekezdésének értelmezésére vonatkozik.

2 A kérelmet a Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV (a továbbiakban: ZBW) és az osztrák jog alapján létrejött társaság, az Adolf Darbo AG (a továbbiakban: Darbo) között a kálium-szorbát (E 202) tartósítószert tartalmazó extra dzsem Darbo általi németországi forgalmazásának megtiltása, illetve a Darbónak a ZBW által küldött felszólítás költségei megtérítésére vonatkozó kötelezettsége tárgyában folyamatban lévő eljárás keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

3 A 95/2 irányelv második preambulumbekezdése szerint az élelmiszer-adalékanyagokkal és felhasználásuk feltételeivel kapcsolatos valamennyi szabályozás esetében elsődleges szempontként a fogyasztók védelmét kell figyelembe venni.

4 Ugyanezen irányelv negyedik preambulumbekezdése szerint a rendelkezésre álló legújabb tudományos és toxikológiai információk alapján egyes anyagok felhasználását csak bizonyos élelmiszerekben és csak bizonyos használati feltételek mellett lehet engedélyezni.

5 Az említett irányelv 1. cikke szerint az irányelv az emberi fogyasztásra szánt élelmiszerekben felhasználásra engedélyezett élelmiszer-adalékanyagokra vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1988. december 21-i 89/107/EGK tanácsi irányelv (HL 1989. L 40, 27. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 9. kötet, 311. o.) 3. cikke értelmében vett, az átfogó irányelv részét képező egyedi irányelv. A 95/2 irányelv a színezékeken és az édesítőszereken kívül minden adalékanyagra, az enzimek közül viszont csak a mellékletekben felsoroltakra vonatkozik.

6 Az említett irányelv 1. cikke (3) bekezdésének a) pontja alapján „tartósítószerek” alatt olyan anyagok értendők, amelyek a mikroorganizmusok okozta romlás megakadályozásával meghosszabbítják az élelmiszerek eltarthatóságát.

7 A 95/2 irányelv 2. cikkének (1) és (4) bekezdése értelmében:

„(1) Csak az I., III., IV. és V. mellékletben felsorolt anyagok használhatók az élelmiszerekben az 1. cikk (3) bekezdésében és az 1. cikk (4) bekezdésében meghatározott célokra.

[…]

(4) A III. és a IV. mellékletben felsorolt adalékanyagokat csak a mellékletekben szereplő élelmiszerekben, az ott meghatározott feltételekkel lehet használni.

[…]”

8 Ezen irányelv III. mellékletének A. része a feltételesen engedélyezett tartósítószerekre és antioxidánsokra vonatkozik, úgymint a szorbátok, a benzoátok és a p-hidroxi-benzoátok. Kálium-szorbátot a következő élelmiszerekhez lehet hozzáadni:

„[…]

Alacsony cukortartalmú dzsemek, zselék, gyümölcsízek és más hasonló alacsony energiatartalmú vagy cukormentes termékek és más kenhető gyümölcskészítmények, *Mermeladas*.

[…]”

9 Az említett irányelv III. mellékletének B. része előírja, hogy a következő élelmiszerekhez lehet kén-dioxidot és különböző szulfitokat hozzáadni:

„[…]

A [gyümölcsdzsemekre, -zselékre, marmeládokra, valamint a cukrozott gesztenyekrémre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1979. július 24-i] 79/693/EGK [tanácsi] irányelv [(HL L 205, 5. o.)] szerinti dzsemek, zselék (kivéve az extra dzsemet és az extra zselét), gyümölcsízek és más hasonló kenhető gyümölcskészítmények, beleértve az alacsony energiatartalmú termékeket.

[…]”

10 A 79/693 irányelv ötödik preambulumbekezdése szerint „egy új alacsony cukortartalmú termék jelent meg egyes piacokon, de ipari fejlődése még nem fejeződött be, aminek következtében a tagállamoknak kezdetben meg kell hagyni annak lehetőségét, hogy a gyümölcsdzsemek, zselék, marmeládok, valamint cukrozott gesztenyekrémek közé sorolják az ilyen termékeket; […]”. [nem hivatalos fordítás]

11 Az irányelv 1. cikke szerint ez vonatkozik többek között a „dzsemre” és az „extra dzsemre” is.

12 A 79/693 irányelv 2. cikkével összhangban a tagállamoknak minden szükséges lépést meg kell tenniük annak biztosítása érdekében, hogy az I. mellékletben meghatározott termékek csak akkor kerülhessenek kereskedelmi forgalomba, ha megfelelnek az ebben az irányelvben előírt meghatározásoknak és szabályoknak.

13 A 79/693 irányelv 3. cikkének értelmében:

„1. Az I. mellékletben található megnevezések kifejezetten az ott meghatározott olyan termékekre vonatkoznak, amelyek refraktométerrel megállapított oldhatószárazanyag-tartalma legalább 60%.

2. A tagállamok ezen kívül a saját területükön engedélyezhetik az I. mellékletben található elnevezések alkalmazását olyan termékekre is, amelyek oldhatószárazanyag-tartalma 60%-nál alacsonyabb, de a III. melléklet B. része kivételével megfelelnek ezen irányelv többi rendelkezésének.

[…]” [nem hivatalos fordítás]

14 A 79/693 irányelv 7. cikke (3) bekezdésének b) pontja szerint:

„Az I. mellékletben meghatározott termékek címkézésén kötelezően fel kell tüntetni a következőket:

[…]

b) a »teljes cukortartalom …100 grammban … gramm« szavak, a feltüntetett érték a késztermék refraktométerrel 20 °C-on megállapított értékét jelöli, ami ± 3%-os eltérést jelenthet a valódi refraktometrikus értékhez képest; […]”.[nem hivatalos fordítás]

15 A 79/693 irányelv I. melléklete meghatározza a késztermékek, köztük az extra dzsem és a dzsem fogalmát is:

„[…]

1. extra dzsem:

cukor és pulp megfelelően kocsonyás állományú keveréke:

– egyfajta gyümölcsből előállítva, vagy

– alma, körte, szilva, sárgadinnye, görögdinnye, szőlő, valamint sütőtök, uborka és paradicsom kivételével két-, vagy többfajta gyümölcsből előállítva.

1000 gramm késztermék előállításához felhasznált pulp mennyisége nem lehet kevesebb, mint:

450 gramm – általánosságban,

[…]

2. dzsem:

cukor, pulp és/vagy püré megfelelően kocsonyás állományú keveréke:

– egyfajta gyümölcsből előállítva, vagy

– két-, vagy többfajta gyümölcsből előállítva.

1000 gramm késztermék előállításához felhasznált pulp vagy püré mennyisége nem lehet kevesebb, mint:

350 gramm – általánosságban,

[…]”[nem hivatalos fordítás]

16 A 79/693 irányelvet 2003. július 12-ével hatályon kívül helyező 2001/113 irányelv 1. cikkével összhangban a 2001/113 irányelvet az I. mellékletben meghatározott termékek esetében kell alkalmazni, kivéve a finompékáruk, a tésztafélék vagy a sütemények előállításához használt termékeket.

17 A 2001/113 irányelv I. melléklete nem hoz lényeges változást a „dzsem” és „extra dzsem” 79/693 irányelv I. mellékletében meghatározott fogalmát illetően. A 2001/113 irányelv I. mellékletének II. része ezenkívül előírja:

„Az I. részben meghatározott termékek refraktométerrel meghatározott oldhatószáraz-anyag-tartalmának legalább 60%-osnak kell lennie azon termékek kivételével, amelyekben a cukrot teljes mértékben vagy részben édesítőszerekkel helyettesítik.

[Az élelmiszerek címkézésére, kiszerelésére és reklámozására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2000. március 20-i] 2000/13/EK [európai parlamenti és tanácsi] irányelv [HL L 109., 29. o., magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 5. kötet, 75. o.] 5. cikke (1) bekezdésének sérelme nélkül a tagállamok egyes különleges esetekre

tekintettel engedélyezhetik a fenntartott nevek használatát az I. részben meghatározott olyan termékek esetében, amelyek oldhatószárazanyag-tartalma 60%-nál alacsonyabb."

18 Az élelmiszerekben felhasználandó édesítőszerekről szóló 1994. június 30-i 94/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 237, 3. o., magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 13 kötet, 288. o.) 1. cikkének (3) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„Ezen irányelv alkalmazásában a melléklet III. oszlopában szereplő »hozzáadott cukor nélkül« és »csökkentett energiatartalmú« kifejezések meghatározása a következő:

– »hozzáadott cukor nélkül«: bármilyen mono- vagy diszacharid, illetve bármely egyéb, édesítő tulajdonsága miatt használt élelmiszer hozzáadása nélkül,

– »csökkentett energiatartalmú«: az eredeti élelmiszerhez vagy hasonló más termékhez képest legalább 30%-kal csökkentett energiaértékű."

A nemzeti szabályozás

A német szabályozás

19 Az élelmiszerekről, közszükségleti szerekről és állateledelekről szóló 2005. szeptember 1-jei törvénykönyv (Lebensmittel-, Bedarfsgegenstände- und Futtermittelgesetzbuchs) 2006. április 26-i változatának (BGBl. 2006 I, 945. o.) 6. §-a szerint:

„Az élelmiszer-adalékanyagokra vonatkozó tilalmak

(1) Tilos:

1. a forgalomba hozatal céljából iparszerűen előállított vagy kezelt élelmiszerek tekintetében:

a) nem engedélyezett élelmiszer-adalékanyagokat […] felhasználni,

[…]

2. olyan élelmiszerek iparszerű kereskedelmi forgalomba hozatala, amelyeket az 1. pont megsértésével állítottak elő vagy kezeltek, vagy amelyek nem felelnek meg a 7. §

(1) bekezdése vagy (2) bekezdésének 1. vagy 5. pontja alapján hozott rendelet rendelkezéseinek.”

20 A technológiai célra felhasznált élelmiszer-adalékanyagok engedélyezéséről szóló 1998. január 29-i rendelet (Verordnung über die Zulassung von Zusatzstoffen zu Lebensmitteln zu technologischen Zwecken) (BGBl. 1998 I, 230. o.) 5. melléklete A. részében található 1. és 2. lista alapján a kálium-szorbát csak az „alacsony cukortartalmú dzsemek, zselék, gyümölcsízek és más hasonló alacsony energiatartalmú vagy cukormentes termékek és más kenhető gyümölcskészítmények, *Mermeladas*” esetében engedélyezett.

21 A dzsemekről és egyes hasonló termékekről szóló 2003. október 23-i rendelet (Verordnung über Konfitüren und einige ähnliche Erzeugnisse) (BGBl. 2003 I, 2151. o.) 4. §-a szerint az ezen rendelet I. mellékletében szereplő megnevezést viselő élelmiszereket az ebben a mellékletben előírt előállítási feltételek betartása nélkül nem lehet hivatalosan forgalmazni.

22 Az említett rendelet I. mellékletének I. része a 2001/113 irányelvvel összhangban megállapítja az „extra dzsemnek” minősülő dzsemek előállításakor alkalmazandó követelményeket. A melléklet II. része a következőket írja elő:

„1. Az I. részben meghatározott termékek oldhatószárazanyag-tartalmának […] legalább 60%-osnak kell lennie azon termékek kivételével, amelyekben a cukrot teljes mértékben vagy részben édesítőszerekkel helyettesítik az adalékanyagok engedélyezéséről szóló rendelet előírásaival összhangban.

[…]”

Az osztrák szabályozás

23 A dzsemekről, zselékről, gyümölcsízekről és a cukrozott gesztenyekrémről szóló, 2004. évi szövetségi egészségügyi és nőügyi miniszteri rendelet (Verordnung der Bundesministerin für Gesundheit und Frauen über Konfitüren, Gelees, Marmeladen und Maronenkrem) (BGBl. II, Nr. 367/2004) a következőket írja elő:

„(1) Az 1. § (1) bekezdésében meghatározott termékek oldhatószárazanyag-tartalmának […] legalább 60%-osnak kell lennie azon termékek kivételével, amelyekben a cukrot teljes mértékben vagy részben édesítőszerekkel helyettesítik. […]

(2) Az alacsony cukortartalmú dzsemek, zselék és gyümölcsízek oldhatószárazanyag-tartalmának legalább 45, de legfeljebb 60%-osnak kell lennie […]; gyümölcstartalmuknak pedig legalább az »extra« kategóriájú termékekre vonatkozó követelményeknek kell megfelelniük.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

24 A Darbo „extra dzsem” néven 25 grammos kiszerelésben és sütemények készítéséhez nagy kannákban is forgalmaz kálium-szorbátot (E 202) tartalmazó, valamint 58%-os cukor- és oldhatószárazanyag-tartalmú dzsemet.

25 A ZBW, az elsőfokú alapeljárás felperese úgy vélte, hogy a szóban forgó dzsemek nem alacsony cukortartalmúak, és azt kérte a Landgericht München előtt, hogy a Darbo ne forgalmazhassa Németországban a dzsemeket, valamint fizesse meg a felszólítás költségeit.

26 A Darbo kérte a kereset elutasítását, jelezve, hogy az általa forgalmazott dzsemek alacsony cukortartalmúak, hiszen a kálium-szorbát hozzáadását a 95/2 irányelv tette lehetővé. A Darbo szerint tehát a dzsemeket jogszerűen hozták forgalomba Ausztriában, így forgalmazásuk Németországban is jogszerű.

27 A Landgericht München 2007. szeptember 25-i ítéletével helyt adott a ZBW kérelmének. A Darbo fellebbezett az ítélet ellen az Oberlandesgericht Münchenhez.

28 Az Oberlandesgericht München szerint, ha a 95/2 irányelv III. melléklete A. részében meghatározott „alacsony cukortartalom" nem vonatkozik az „extra dzsemnek" minősített dzsemekre, akkor ezekhez nem lehetett volna tartósítószerként kálium-szorbátot adni. Ebben az esetben a Darbo sem Németországban, sem Ausztriában nem forgalmazhatta volna a dzsemjeit.

29 Ellenben ha az extra dzsemek nincsenek kizárva az „alacsony cukortartalmú dzsemek" fogalmából, akkor az alapügy kimenetele attól függ, hogy ezek a dzsemek milyen feltételek teljesülése esetén minősülnek alacsony cukortartalmúnak. E tekintetben azt kell meghatározni, hogy az 58%-os oldhatószárazanyag-tartalmú dzsemek is e fogalom alá értendők-e.

30 Ilyen körülmények között a Oberlandesgericht München felfüggesztette eljárását, és a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra:

„1) Úgy kell-e értelmezni a […] 95/2 […] irányelv III. mellékletének A. részében szereplő »alacsony cukortartalmú dzsemek« fogalmát, hogy az az »extra dzsem« megjelöléssel ellátott dzsemekre is vonatkozik?

2) Amennyiben az első kérdésre igenlő válasz adandó:

a) Hogyan értelmezendő egyebekben a 95/2 […] irányelv III. mellékletének A. részében szereplő »alacsony cukortartalmú dzsemek« fogalma […]?

b) Különösen úgy kell-e értelmezni, hogy az az »extra dzsem« megjelöléssel ellátott olyan dzsemeket is magába foglalja, amelyeknek oldhatószárazanyag-tartalma 58%?

3) Amennyiben az 1. és a 2. b) kérdésre igenlő válasz adandó:

Úgy kell-e értelmezni a […] 2001/113 […] irányelv […] I. melléklete II. részének második bekezdését, hogy az »extra dzsem« megjelölés használata akkor engedélyezhető a legfeljebb 60% oldhatószárazanyag-tartalommal rendelkező dzsemekre is, ha a »dzsem« megjelölésre ezen dzsemek tekintetében nem támasztanak kevésbé magas követelményeket?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első és második kérdésről

31 Az első két kérdésével, melyeket célszerű együtt vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy az 58%-os cukortartalmú „extra dzsemnek”

nevezett dzsemekre alkalmazható-e a 95/2 irányelv III. mellékletének A. részében található „alacsony cukortartalmú dzsem” fogalom.

32 A feltett kérdések megválaszolásához először célszerű tisztázni, hogy e rendelkezés értelmében az „extra dzsem” megjelöléssel ellátott termékek beletartoznak-e a „dzsem” kategóriába.

33 A 95/2 irányelvnek mint a 89/107 irányelv 3. cikke értelmében vett, az átfogó irányelv részét képező egyedi irányelvnek célja az emberi fogyasztásra szánt élelmiszerekben alkalmazható egyes adalékanyagok használatára vonatkozó tagállami jogszabályok harmonizálása.

34 A 95/2 irányelv III. melléklete azokra a tartósítószerekre és antioxidánsokra vonatkozik, amelyek feltételesen engedélyezhetők bizonyos élelmiszerekben. E melléklet A. része előírja többek között, hogy a kálium-szorbát csak a következő élelmiszerekhez adható hozzá: „alacsony cukortartalmú dzsemek, zselék, gyümölcsízek és más hasonló alacsony energiatartalmú vagy cukormentes termékek és más kenhető gyümölcskészítmények, *Mermeladas”.*

35 Ennek a rendelkezésnek a szövege anélkül hivatkozik az „alacsony cukortartalmú dzsemek” fogalomra, hogy pontosítaná azt, hogy a „dzsemek” megnevezést általános értelemben használja-e, azaz nem kizárólag a „dzsemeknek” minősített, hanem az „extra dzsemek” megjelöléssel ellátott termékekre is vonatkozik.

36 Mivel a 95/2 irányelv nem határozza meg a „dzsemek” fogalmát, a többek között a dzsemekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, az alapügy tényállása időpontjában hatályos 79/693 irányelvhez kell fordulni annak megállapítása érdekében, hogy az „extra dzsemnek” minősített termékek ezen irányelv alapján lehetnek-e alacsony cukortartalmúak.

37 Ebben a tekintetben fontos megjegyezni, hogy a 2001/113 irányelv, amely 2003. július 12-ével hatályon kívül helyezte a 79/693 irányelvet, nem hozott lényeges változást a „dzsem" és „extra dzsem" 79/693 irányelv I. mellékletében meghatározott fogalmát illetően.

38 A 79/693 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése szerint az I. mellékletben szereplő megnevezések kifejezetten az ott meghatározott olyan termékekre vonatkoznak, amelyek refraktométerrel megállapított oldhatószárazanyag-tartalma legalább 60%.

39 Ezenkívül ugyanezen rendelkezés (2) bekezdése első albekezdésének megfelelően a tagállamok a saját területükön engedélyezhetik a „dzsem"és „extra dzsem" megnevezések alkalmazását olyan termékekre is, amelyek oldhatószárazanyag-tartalma 60%-nál alacsonyabb, de megfelelnek ugyanezen irányelv többi rendelkezésének.

40 Amint ez a 79/693 irányelv ötödik preambulumbekezdéséből is kitűnik, a közösségi jogalkotó ezzel a kivétellel meg akarta hagyni a tagállamoknak annak lehetőségét, hogy adott esetben az I. mellékletben található megnevezéseket kiterjesszék az alacsony cukortartalmú termékekre.

41 Ezenkívül a dzsem az irányelv I. melléklete alapján cukor, pulp és/vagy püré megfelelően kocsonyás állományú keveréke egy- vagy többfajta gyümölcsből előállítva. Ez a melléklet jelzi azt is, hogy 1000 gramm késztermék előállításához felhasznált pulp és/vagy püré mennyisége általában nem lehet kevesebb 350 grammnál.

42 Az említett melléklet értelmében az extra dzsem cukor és pulp megfelelően kocsonyás állományú keveréke egy- vagy többfajta gyümölcsből előállítva, egyes gyümölcsök

kivételével, amelyek nem keverhetők bele. Ugyanez a melléklet előírja, hogy 1000 gramm késztermék előállításához felhasznált pulp és/vagy püré mennyisége általában nem lehet kevesebb 450 grammnál.

43 Ezekből a fogalommeghatározásokból következik, hogy a kétféle dzsem megnevezése közti különbség lényegében a koncentrációjukban és a gyártásukhoz felhasznált pulp és gyümölcsök mennyiségében rejlik.

44 Ebből a szempontból a 79/693 irányelv rendelkezései közül egyik sem jelenti, hogy az „extra dzsemnek" minősülő termékeknek magasabb cukortartalommal kell rendelkezniük, mint a „dzsemeknek" minősülő termékeknek, vagy hogy csak az utóbbiak lehetnek alacsony cukortartalmúak.

45 Végül különös tekintettel a 95/2 irányelvre, meg kell jegyezni, hogy az annak mellékletei által előírt rendelkezések világosan és kifejezetten megkülönböztetik a „dzsemnek" illetve az „extra dzsemnek" minősülő termékeket.

46 A 95/2 irányelv II. melléklete ugyanis, amely felsorolja azokat az élelmiszereket, amelyekben az I. melléklet adalékanyagai korlátozott számban felhasználhatók, két külön adalékanyag-listát tartalmaz; külön a 79/693 irányelv értelmében vett „dzsem" illetve „extra dzsem" megnevezéseknek.

47 A 95/2 irányelv III. mellékletének a bizonyos élelmiszerekhez kén-dioxid és különböző szulfitok hozzáadásáról szóló B. része a következőkre vonatkozik: „a 79/693/EGK irányelv szerinti dzsemek, zselék (kivéve az extra dzsemet és az extra zselét), gyümölcsízek és más hasonló kenhető gyümölcskészítmények, beleértve az alacsony energiatartalmú termékeket". Ez a szabály kifejezetten kizárja adalékanyagok hozzáadását az „extra dzsemnek" minősülő termékekhez.

48 Ebből következik, hogy a közösségi jogalkotó a 95/2 irányelv II. mellékletében és a III. melléklet B. részében található listák megalkotásakor, hogy meghatározza egyrészt azokat az élelmiszereket, amelyekben az irányelv I. mellékletének korlátozott számú adalékanyaga felhasználható, másrészt a feltételesen engedélyezett tartósítószereket és antioxidánsokat, úgy mint a kén-dioxidot és szulfitokat, világosan megkülönböztette a 79/693 irányelv értelmében vett „dzsemek” és „extra dzsemek” megnevezéseket.

49 Ugyanakkor a 95/2 irányelv III. mellékletének A. része csak alacsony cukortartalmú dzsemekhez engedélyezi az olyan tartósítószerek hozzáadását, mint a kálium-szorbát, a minősítésükre vonatkozó kiegészítő jelzés nélkül.

50 Ezen feltételek mellett az előzőekből az következik, hogy a 95/2 irányelv III. mellékletének A. része értelmében a „dzsemek” megnevezést általános értelemben használják, és abba beletartoznak a „dzsemeknek” és az „extra dzsemeknek” minősülő termékek is.

51 Másrészről meg kell vizsgálni, hogy a Darbo által forgalmazott extra dzsemek, amelyek cukortartalma 58%, minősülhetnek-e „alacsony cukortartalmú dzsemeknek” a 95/2 irányelv III. mellékletének A. része értelmében.

52 E tekintetben mindenekelőtt meg kell jegyezni, hogy noha ez a rendelkezés nem állít fel küszöböt, mely alatt egy dzsem alacsony cukortartalmúnak tekintendő, a kifejezés szó szerinti értelmezése egy adott viszonyítási szinthez képest jelentős cukortartalom-csökkentésre utal. E rendelkezés ugyanis bevezeti az „alacsony” jelzőt az ilyen adalékban részesülő dzsemek cukortartalmára.

53 A német kormány írásbeli észrevételeiben úgy véli, hogy a 95/2 irányelv teljesen megegyező kategóriaként használja az „alacsony cukortartalmú” és az „alacsony energiatartalmú” fogalmakat. A kormány ezért a 94/35 irányelv 1. cikkének (3) bekezdése szerinti „alacsony energiatartalmú” fogalom meghatározására hivatkozik, amely szerint az eredeti élelmiszerhez vagy hasonló más termékhez képest legalább 30%-os csökkentésre van szükség.

54 E tekintetben elég azt megállapítani, hogy a 95/2 irányelv különböző mellékletei alapján ez a két fogalom különböző termékeket jelöl: egyrészt a dzsemeket, másrészt a dzsemekhez hasonló termékeket. Ebből következik, hogy a közösségi jogalkotó nem tekintette teljesen egyenértékűnek e két fogalmat, és az „alacsony cukortartalmú” nem jelöl feltétlenül 30%-os csökkentést a megadott viszonyítási értékhez képest.

55 Mindenesetre, amint azt a Bizottság jogosan állapította meg a tárgyaláson, a két fogalom szó szerinti értelmezéséből kitűnik, hogy kálium-szorbát tartósítószer hozzáadása esetén a dzsemek cukortartalmának, vagy a hasonló termékek energiaértékének jelentős csökkentését teszik szükségessé.

56 Fontos még továbbá megjegyezni, hogy a 95/2 irányelv 1. cikkének (3) bekezdésével összhangban a tartósítószerek olyan anyagok, amelyek a mikroorganizmusok okozta romlás megakadályozásával meghosszabbítják az élelmiszerek eltarthatóságát.

57 A 95/2 irányelv elfogadásának alapját képező tudományos és technológiai szempontok szerint csak az alacsony cukortartalmú dzsemekhez szükséges olyan tartósítószereket hozzáadni, mint a kálium-szorbát, mivel az a cukormennyiség, amit ezek tartalmaznak, nem elég a tartósításukhoz.

58 Ugyanakkor a 95/2 irányelv második preambulumbekezdése szerint az élelmiszer-adalékanyagokkal és felhasználásuk feltételeivel kapcsolatos valamennyi szabályozás esetében elsődleges szempontként a fogyasztók védelmét kell figyelembe venni.

59 Továbbá a 95/2 irányelv 2. cikkének (1) bekezdése szerint csak az I., III., IV. és V. mellékletben felsorolt anyagok használhatók az élelmiszerekben az 1. cikk (3) bekezdésében és az 1. cikk (4) bekezdésében meghatározott célokra.

60 E tekintetben a Bíróság megállapította, hogy a technológiai szükséglet szorosan kapcsolódik annak felméréséhez, hogy mi szükséges a közegészség védelméhez. Ha ugyanis a technológiai szükséglet nem indokolja egy adalékanyag használatát, akkor nem érdemes vállalni az adalékanyag engedélyezéséből eredő egészségügyi kockázatot (lásd a C-3/00. sz., Dánia kontra Bizottság ügyben 2003. március 20-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-2643. o.] 82. pontját).

61 A közegészség védelmének ilyen célkitűzése ezért megköveteli, hogy az adalékanyagok – különösen az olyan tartósítószerek, mint a kálium-szorbát – élelmiszerekben való használatát egy bizonyos technológiai szükségletre korlátozzák. E tekintetben a 95/2 irányelv III. mellékletének A. része a dzsemek jelentős cukortartalom-csökkentését követeli meg ahhoz, hogy kálium-szorbát hozzáadásával fedezzék a tartósítás technológiai szükségletét.

62 A jelen esetben, mivel a 79/693 irányelv a dzsemek cukortartalmának viszonyítási értékét 60%-ban határozta meg, az alapügyben szereplőkhöz hasonlóan „extra dzsemnek” minősülő, 58%-os cukortartalmú termékek cukortartalma csak alig kevesebb a 60%-os viszonyítási értéknél.

63 Végezetül hozzá kell fűzni – amint azt a francia kormány is tette a tárgyaláson –, hogy a 79/693 irányelv 7. cikke (3) bekezdésének b) pontja előírja, hogy az ezen irányelv I. mellékletben meghatározott azon termékek címkézésén, amelyeket „dzsemeknek”

és „extra dzsemeknek” minősítettek, kötelezően fel kell tüntetni a „teljes cukortartalom … 100 grammban … gramm” szavakat, ami ± 3%-os eltéréssel jelzi a valódi refraktometrikus értéket.

64 A közösségi jogalkotó ezáltal elismerte, hogy a 60%-os viszonyítási értéktől való ± 3 pontos eltérés nem valószínű, hogy jelentősen megváltoztatná a „dzsemeknek” és „extra dzsemeknek” minősített termékek cukortartalmát. Ebben az esetben egy 58%-os cukortartalmú extra dzsem belül marad a közösségi jogalkotó által előírt, a szóban forgó termékek címkézésének feltüntetésekor alkalmazandó toleranciaküszöbön.

65 Ebből következik, hogy tekintettel a 95/2 irányelv III. melléklete A. részének szövegezésére, az ezen irányelv által előírt tartósítószerek hozzáadásához szükséges technológiai szükségletre, illetve a közegészség védelmének célkitűzésére, az említett rendelkezés nem vonatkozik az ilyen dzsemekre.

66 Ezért tehát az első és a második kérdésre az a válasz adandó, hogy a 95/2 irányelv III. mellékletének A. részében említett „alacsony cukortartalmú dzsemek” fogalom az olyan „dzsemeknek” és „extra dzsemeknek” minősített termékekre vonatkozik, amelyek cukortartalma a 60%-os viszonyítási értéknél jelentősen alacsonyabb. Az 58%-os cukortartalmú „extra dzsemeknek” minősített termékeket nem lehet alacsony cukortartalmúnak tekinteni e rendelkezés alapján.

67 Az első két kérdésre adott válaszra tekintettel a kérdést előterjesztő bíróság harmadik kérdésére nem kell válaszolni.

A költségekről

68 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

Az 1998. október 15-i 98/72/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, a színezékeken és édesítőszereken kívüli egyéb élelmiszer-adalékanyagokról szóló, 1995. február 20-i 95/2/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv III. mellékletének A. részében említett „alacsony cukortartalmú dzsemek” fogalom az olyan „dzsemeknek” és „extra dzsemeknek” minősített dzsemekre vonatkozik, amelyek cukortartalma a 60%-os viszonyítási értéknél jelentősen alacsonyabb. Az 58%-os cukortartalmú „extra dzsemeknek” minősített termékeket nem lehet alacsony cukortartalmúnak tekinteni e rendelkezés alapján.

Aláírások